

Spm. nr. 759

Til *undervisningsministeren* (12/3 81) af:

Ole Bernt Henriksen (KF):

»Hvorledes vil ministeren forhindre, at besparelserne på lærestalter med forskningsforpligtelser i særlig grad går ud over forskningen?«

Begrundelse

Det er spørgerens indtryk, at besparelserne i særlig grad kan komme til at ramme forskningen, da udgifterne til denne er mere variable end udgifterne til tjenestemandslønninger m.v. Ministeren har i sin embedsperiode i øvrigt endnu ikke gjort rede for sin mening om, hvordan den danske forskning kan opretholdes, og hvorledes der skal prioriteres på forskningsområdet, hvilket har givet anledning til betydelig uro i den del af erhvervslivet, der er særlig afhængig af dansk forskning.

Besvarelse (24/3 81):

Undervisningsministeren (Dorte Bennedsen):

Den spareplan, der er truffet beslutning om inden for de videregående uddannelser, og den løbende budgettering på området er baseret på beslutninger om begrænsninger i undervisningsaktiviteten på længere sigt, dels ved, at optagelsestallene ved en række uddannelser med dårlige beskæftigelsesudsigter nedsættes fra 1981, dels ved, at undervisningsstandarden ved en række uddannelser med relativt gunstig standard for øjeblikket reduceres på kortere og længere sigt. Besparelserne ved højere uddannelsesinstitutioner med forskningsforpligtelser skal således på længere sigt primært realiseres ved indskrænkninger på undervisningssiden.

Da de pågældende institutioner imidlertid har integrerede bevillinger til undervisning og forskning, kan forskningen dog ikke undgå at blive berørt af besparelserne inden for området. Undervisningsministeriet tilstræber imidlertid i forbindelse med det igangværende budgetudviklingsarbejde at udvikle en budgettering, der tillader en budgetmæssig opdeling, således at forsknings- og uddannelsesaktiviteterne kan budgetteres uafhængigt af hinanden, selv om begge aktiviteter fortsat skal varetages af samme personale. Et første

skridt i denne retning er ophævelsen af budgetteringsnormen for det videnskabelige personale, der forudsatte, at ansatte inden for større fagområder som gennemsnit skulle anvende 50 pct. af arbejdstiden til undervisning, 40 pct. til forskning og 10 pct. til administration. Hvis normen blev fastholdt, ville forskningsomfanget blive reduceret (eller udvidet) proportionalt med undervisningsomfanget.

Næste skridt er udvikling af en særskilt forskningsbudgettering decentralt ved institutionerne, der kan knyttes sammen med den centrale budgettering. Et særligt udvalgt arbejder med dette spørgsmål, og forsøg kan forventes iværksat, forhåbentlig til efteråret.

Herudover tilstræbes det i budgetteringen at fastholde budgetposter, der har særlig betydning for forskningsaktiviteten, på det hidtidige niveau. Det gælder primært udgifter til anskaffelser m.v. (annuum) pr. videnskabeligt ansat og tilskud til stipendier, der planlægges reetableret fra 1982 efter de midlertidige besparelser i 1981. Omvendt reduceres i særlig grad budgetposter, der har særlig betydning for undervisningsaktiviteten, specielt midler til deltidslærere. Fra 1982 kan forventes nedlagt stillinger specielt ved de gamle universiteter som følge af besparelserne. Endelig arbejder undervisningsministeriet med henblik på iværksættelse af en plan til sikring af en rimelig nyrekruttering af unge forskere i det kommende år.

Selv om hovedintentionen bag besparelserne og budgetudviklingsarbejdet er at undgå utilsigtede reduktioner i forskningsomfanget, må man erkende, at forskningen under alle omstændigheder vil blive berørt af de langsigtede besparelser på undervisningssiden. Ved indskrænkninger i det samlede personale indskrænkes det samlede fagspektrum, der kun dækkes på forskningssiden gennem de enkelte ansattes specialisering, og i det omfang besparelserne fører til nedlæggelse af samlede enheder, vil forskningen og uddannelsen naturligvis blive lige berørt. Dette stiller krav om en langsigtet faglig planlægning og prioritering af de enkelte hovedområders udvikling, hvori indgår såvel forskningsmæssige som uddannelsesmæssige vurderinger. Undervisningsministeriet, de rådgivende organer på forsknings- og uddannelsessiden samt institutionerne arbejder for tiden på en